

POVESTIDARE HAZLII

Cuprins

Boierul care a vrut să fie fierar	3
Țăranul cel isteț și sfetnicul împăratesc	6
Buhaiul	10
Istoria cu mantaua soldatului	17
Starostele și dracul	19
Griț și Panul	22
Baba cea limbută	25
Aldar-Cose și Șigai bai	31
Cum a stat țăranul cu boierul la masă	40
Ciorba de topor	43
Cei doi șireți	46
Împăratul și pițigoiul	53
Țăranul cel isteț	56
Povestea cu țapul	60
Mulla Nasreddin	64
Țăranul și neamțul	68
Flăcăul, racul, șoricelul și gândacul	72
Țăranul cel hâtru	75
Şeidulla	82
Capra	87
Cocoșul-șahul, șahul-padișahull!	89
Baba cea zgârcită	92

A fost odată un boier moșier, tare bogat.

Trecând pe lângă o fierărie a văzut cum fierarul călea fierul cu îndemânare și primea bani buni pentru lucrul său.

— Ia te uită, spuse el, eu mă frământ zi și noapte; nu știu când vine recolta; cine știe când și dacă am să vând grânele și când am să primesc banii, și fierarul ăsta bate și el ceva, acolo, cu ciocanul și, poftim, ia bani în mâna. Ia să deschid și eu o fierărie.

Și iată că și-a făcut boierul o fierărie. Iar slugii sale îi porunci să sufle din foale. Și stă boierul, și iar mai stă și își așteaptă mușterii.

Trecu un țăran pe acolo.

— Ei, mă țărane, ia vino-ncoa!

Țăranul se apropie de boier.

— Ia, ascultă, mă, țărane, n-ai ceva de reparat?

— Apoi, iată ce, boierule, mi-ar trebui mie la roțile căruții niște șine de fier, prinse pe toată obada.

— Bine, foarte bine, să știi că îndată ți le fac.

— Dar cât o să mă coste, boierule?

— N-am să-ți iau scump, și o să vezi ce treabă bună o să iasă.

Și s-a pus boierul pe lucru. Slugile suflau din foale, iar boierul înroșea fierul. Însă la bătut fierul nu se pricpea. A bătut cât a bătut, până ce a ars tot fierul.

— Uite ce-i mă țărane, a spus boierul, n-o să-ți iasă o shină pentru toată obada, dar o să iasă o shinuță, aşa, mai mică și numai pentru o singură roată.

— Bine, zise țăranul, fie și o shină mai mică.

Lucră boierul fierul cât îl lucră și spuse din nou:

— Nu merge, țărane, n-o să iasă nici de-o shină mai mică, dar să știi că de un brăzdar de plug tot iese.

— Bine, zise țăranul, fie și brăzdar.

Iar mai ciocăni boierul cu ciocanul, mai strică o groază de fier, iar își șterse sudoarea de pe frunte și iar spuse:

— Nu iese, mă țărane, n-o să iasă nici brăzdar, să dea Dumnezeu să iasă barem o undrea.

— Fie și undreal! spuse țăranul.

Dar boierului nu-i ajunse fierul nici de-o undrea. L-a prăpădit tot. Bătu ce bătu la nicovală până-l trecură de șapte ori sudorile și spuse:

— Ei, mă țărane, n-o să iasă nici undrea. Dar în schimb iese un ac, o minunătie.

Boierul dădu drumul în apă fierului încins pentru ca să-l călească, dar acesta începu să sfârâie: pșșii, șșii, șii, și... uite ce ac minunat!

— Bun! zise țăranul, cât îți datorez, boierule, pentru acul ăsta?

— Ar fi trebuit să-ți iau o sută cincizeci de ruble pentru tot lucrul ăsta strășnic, dar pentru că e saftea, îți iau numai o sută.

— Uite ce, boierule, nu am banii ăștia la mine, mă reped numai puțin până acasă, după ei, și acușica ți-i aduc.

Și plecă țăranul.

Iar boierul spuse slugii:

— Când o veni țăranul cu banii și o vrea să-mi plătească pentru lucru, tu să stai și să spui: „Mai dă-i, mai dă-i!”

— Am înțeles, boierule!

Țăranul își luă de acasă biciușca, veni la fierărie și dă-i și trage-i boierului pe spinare. Și arde-l, frige-l, nu te lăsa. Iar sluga stătea și spunea:

— Mai dă-i, frate, mai dă-i, că face!

L-a bătut țăranul pe boier și s-a dus acasă. Boierul s-a repezit la servitor:

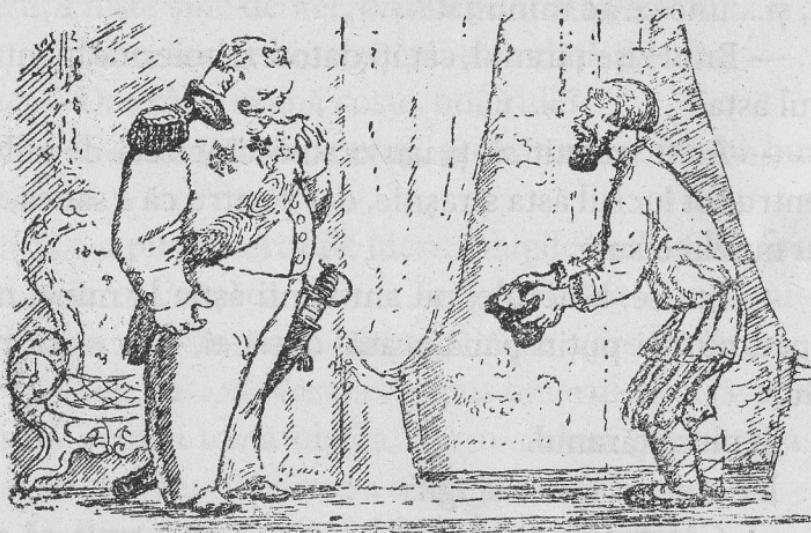
— Ce-ai înnebunit? Te uitai cum mă bătea și strigai cât ținea gura: „Mai dă-i!”.

— Păi dacă aşa ați poruncit!

Boierul și-a snopit sluga în bătaie, și-a dărâmat fierăria și de atunci nu s-a mai apucat de fierării.

Tăranul cel isteț și sfetnicul împăratesc (Povestire din Belorusia de apus)

În povestea noastră, nu-i vorba nici despre voi, nici despre noi, ci despre sfetnicul împăratesc și țăranul cel isteț. Săpând odată la o pivniță, un țăran găsi o bucată de aur.

Stătu și se gândi:

„Unde să-l pitesc? Dacă-l păstrez, mi-l ia boierul; dacă nu mi-l ia boierul, mi-l ia administratorul, și dacă n-o să mi-l ia nici administratorul, apoi, până la urmă, tot îl ia primarul. Ia să mă duc eu cu aurul la împărat. I-l dau plocon și împăratul îndată o să mă răsplătească, iar răsplata împărătească, nimeni să mi-o ia, n-o să îndrăznească”.

Și-a încălțat țăranul opinci noi și s-a dus drept la împărat. Încet, târâș-grăpiș, făcu el ce făcu și ajunse la curtea împărătească.

Aici, în ușă, stătea o caraулă care-l întrebă:

- Un' te duci, mă țărane?
- La împărat voi să mă duc, ostașule.
- Dar ce treabă ai tu cu împăratul, bă țărane?
- Măi, cătană, măi, fii bun, nu mă opri, dă-mi drumul, că tare mai vreau să-l văd pe împărat.

Caraулă stătu cât stătu de se gândi și-i dădu drumul. Și aşa, pe rând, caraulele toate și a doua, și a treia, și a patra îl lăsară să treacă.

Ajunsă țărana în fața odăii împăratești. Dar acolo, ce să vezi! Proțăpit la ușă, sta un sfetnic împărește. Și se vedea cât de colo că era împărește, căci era gras, rumen și borțos.

- Unde te bagi, mă țărane, mă!
- La împărat voi ca să intru, tătucule.
- La împărat? Dar ce-ai uitat acolo?
- Apoi am găsit o bucată de aur și am adus-o împăratului plocon.

Sfetnicului celui lacom i s-au aprins ochii în cap.

— Aur? Hm! Ia-n arată-l.

Țărana i-a arătat aurul și sfetnicul mai că n-a căzut jos de lezin.

Și cu ochii sticlind, i-a spus cu viclenie:

— Uite ce-i, prietene dragă, de-mi vei da jumătate din răsplata împăratească pe care o vei primi, îți dau drumul la împărat, de nu, du-te pe ici-încolo, încotro ți-i drumul.

Ce să facă?

— Bine, boierule, îți dau! zise țărana încolțit.

Si sfetnicul îi dădu drumul la împărat.

— Apoi să vă fie ziua bună, împărate! Iacă, v-am adus un plocon, grăi țăranul.

Si i-a dat bucata de aur.

— Ce să-ți dăruiesc pentru ploconul ăsta?

— Păi, împărate, să-mi dai o hrincă de pâine.

Împăratul porunci de îndată să i se aducă pâine albă. Țăranul s-a uitat la pâine, s-a crucit și a spus:

— Nu, împărate! Știu prea bine că eu am semănat pâinea asta, eu am secerat-o, eu am treierat-o, dar niciodată n-am mâncat aşa bulcă. Nici n-am să mănânc. De mi s-ar da, mai bine pâine neagră.

Au început să alerge lacheii, care încotro, au cercetat tot palatul, dar pâine neagră n-au găsit.

La poartă dădură peste un cerșetor. Si atunci cerură de la el. A stat țăranul și a mâncat.

— Ce să-ți mai dau acum, țărane?

— Acum? Apăi, aş vrea să dorm puțin să-mi odihnesc o leacă oasele, împărate.

Îi pregătiră un așternut de puf, dar țăranul se uita taglă la el și nu putea sta locului.

— N-ăș putea dormi pe aşa ceva, măi împărate. Știu prea bine că eu am hrănit gâștele astea, puful eu l-am jumulit, dar pe puf încă n-am dormit. De mi s-ar da, mai bine, o grămadă de paie de mazăre.

I-au adus un car întreg de paie de mazăre. Si-a pus țăranul căciula sub cap și a început să sforăie de zornăiau ferestrele și se cutremura palatul. A dormit, s-a sculat și a spus:

Răspect pentru oameni și cărti

— Mulțumescu-ți, împărate. Am spus o samă de prostii și v-am murdărît palatul. Dați-mi pentru asta o sută de nuiele.

— O sută de nuiele? Dar tu mi-ai dăruit o bucată de aur!

— Ei, împărate, ce să mai vorbesc! Dați-mi, vă rog, drept răsplată, o sută de nuiele.

Ce era de făcut, dacăsa voia țăranul! Au adus nuielele. Au vrut să-l și biciuiască, dar el a început să strige:

— Stai o leacă, împărate, căci am datorie să le împart.

— Cum aşa?

— Păi când venii la ușa odăii împărătești, un boier tare mândru nu mă lăsa să intru și-mi tot zicea: „De-mi vei da — spunea el — jumătate din răsplata împărătească, pe care o vei primi, îți dau drumu înăuntru”. Și eu aşa i-am făgăduit. Vă rog tare mult, dați-i lui cincizeci de nuiele și apoi mie cealaltă jumătate.

L-au adus pe sfetnic care tremura din cap până în picioare, ca o oaie dusă la tăiere:

— Aoleu! Aoleu!

— Nu face nimic, boierașule, spunea țăranul - eu n-am să te înșel, ci după cum ne-am înțeles, nu rămân cu nimic dator.

L-au întins pe sfetnic jos și i-au tras o mamă de bătaie de-o ține minte și astăzi.

Când terminară, țăranul se uită pe sub sprâncene la împărat și spuse:

— Eh, împărate, dacă aşa-ți sunt slugile, și-și știi bine treaba, ar trebui să-l răsplătiți cu vârf și îndesat; vă rog din suflet, dați-i și partea mea.

Așa că i-au mai tras cincizeci de nuiele, la un loc o sută întreagă. În timp ce îl răsplăteau în felul acesta pe sfetnic, țăranul și-a pus căciula sub braț și a șters-o pe ușă afară. Și atât i-a fost. Că țin-te, duruia pământul în urma lui! Se învățase minte; mai bine cât mai departe de onorurile împăraților și de cinstea împărătească, deoarece cu bine nu te alegi.

Buhaiul

(Poveste ucraineană)

Era la noi în sat un moșneag, pe numele lui Simion Cupcenco. Curtea lui și a babei era mică, iar bordeiul tare sărac; pătulul, ca vai de el, strâmt și înghesuit. Vitele lor: o vacă.

Respect pentru cunoscătorii
Şi iată că fată vaca un buhăieş drăguţ; puţin băltat,
cu botul rotund şi catifelat, iar cornițele, ca doi bumbi,
abia i se arătau. Dar, nevoie mare, n'aveau cu ce să-l
hrănească.

Moş Simion îi spuse babei:

- Mai bine să-l vând, că tot n'avem cu ce-l hrăni.
- Şi cu banii o să ne dregem căsuţa! spuse baba.

Şi şि-a dus moşneagul buhăieşul la oraş, să-l vândă.

În oraşul acela era un guvernator. Om mai rău ca
ăsta nu se putea închipui. Când putea obijdui vreun om
mai mic şi mai sărman, nu se ruşina şi nu se dădea la o
parte. Iar jandarmii lui, la fel.

*

* *

Moş Simion ajunse în oraş şi porni de-a lungul
uliţelor, cu buhaiul după el. Şi, într-un loc, văzu în faţă-i
o casă mare boierească, ce avea patru etaje, cu balcon,
cu stâlpi de marmură şi porţi de fier.

Stătu moşul locului şi rămase cu gura căscată,
privind cu minunare casa.

Deodată se ivi în poartă un jandarm.

Nici una, nici două, apucă buhăieşul de grumaz şi
începu să-l tragă în curte.

- Piei, încotro cu buhaiul? strigă moşneagul,
- Iacă-tă, încoaace!
- Cum aşa, încoaace?
- Iac' aşa, aici, în curte!
- Dar de ce?

Jandarmul râse de moş Simion şi-i spuse:

— Îl dau la învățătură și fac din el general.

Al naibii om, cum își mai bătea joc de moș Simion.

Și băgă buhăieșul în curte, trântind poarta după el.

Moșneagul înțelesese foarte bine cum să treaba, dar n-avea ce face.

A început să plângă cu amar și cu năduf, și cu lacrimile-n ochi plecă spre casă.

Când ajunse în ogradă, îl luă baba la rost:

— Ei, ce-ai făcut? Ai vândut buhăieșul?

Ce puteai să-i spui babei? Îi fu milă moșneagului, aşa că îi spuse:

— Nu, de vândut, nu l-am vândut, dar l-am dat la școală. Se află acolo, la oraș, o casă mare în care buhaii învață carte. Peste o jumătate de an își va termina învățătura și atunci am să pot să-l vând și mai scump.

Tare mult se miră baba.

— Fie și aşa, spuse ea, las' să învețe.

Moșneagul credea că baba o să uite de buhăies. Dar biata băbușcă, tot timpul își amintea de el.

Privea posomorâtă cum se pleca bordeiul într-o parte, ofta din adâncul inimii și spunea:

— Mai răbdăm o lună. Apoi când o să vindem buhăieșul nostru cel învățat, ne vom clădi o căsuță nouă.

Moșului nu-i venea deloc la îndemână să-i spună babei adevărul.

* * *

Iată că trecu jumătatea de an și baba își trimise moșul la oraș după buhăies.